

NARODOWY INSTYTUT LEKÓW

INSTRUKCJA OPERACYJNA TECHNICZNA

Nr egzemplarza: 1

Nr: ZE/IT 5.8/008

Wydanie: 1

TYTUŁ: Zasady pobierania próbek do badań referencyjnych wykonywanych w KORLD

Data wydania: 07.01.2020

Strona: 1/3

Cel instrukcji

Celem instrukcji jest przedstawienie prawidłowego sposobu pobierania próbek do badań referencyjnych wykonywanych w Krajowym Ośrodku Referencyjnym ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów (KORLD).

Zakres stosowania

Niniejsza instrukcja obowiązuje w medycznych laboratoriach diagnostycznych podczas pobierania próbek do badań referencyjnych wykonywanych w KORLD.

Przedmiot postępowania

Badania referencyjne wykonywane przez KORLD obejmują potwierdzanie oporności szczepów bakterii na leki oraz potwierdzanie mechanizmów oporności.

KORLD przyjmuje do badań referencyjnych następujące próbki biologiczne:

- izolaty (szczepy) bakterii wyhodowane podczas rutynowych badań mikrobiologicznych w medycznych laboratoriach diagnostycznych (MLD) z materiałów klinicznych pochodzących od pacjentów
- szczepy bakteryjne o specyficznych mechanizmach oporności i szczepy odporne na określone leki zgodnie z aktualną listą drobnoustrojów, która stanowi załącznik do niniejszej instrukcji

Sposób postępowania

Zasady Ogólne

Do badań referencyjnych należy przysyłać wyłącznie pierwszy izolat danego gatunku od danego pacjenta podejrzany o posiadanie określonego mechanizmu oporności np. typu karbapenemazy.

Jeśli dany szczep bakterii wyhodowano zarówno z zakażenia, jak i z kolonizacji, należy przysłać szczep wyizolowany z zakażenia, a na skierowaniu należy wpisać informację, jeśli szczep o takim samym fenotypie wyizolowano także z kolonizacji.

W przypadku wyizolowania od jednego pacjenta kilku szczepów z zakażeń np. z kilku butelek z posiewem krwi należy przesłać jeden (pierwszy) izolat.

1. Pobieranie próbek szczepów bakteryjnych (izolatów)

Do badań referencyjnych należy pobierać:

- a) izolaty bakteryjne wyhodowane z materiałów biologicznych pobranych od pacjentów, izolaty należy pobierać do podłoża transportowego:

INSTRUKCJA Nr: ZE/IT 5.8/008 TYTUŁ: Zasady pobierania próbek do badań referencyjnych wykonywanych w KORLD	Nr egzemplarza: 1
	Wydanie: 1
	Strona: 2/ 3

- Amies lub Stuart - dotyczy szczepów z gatunków niewymagających (pałeczki *Enterobacterales*, bakterie z rodzajów *Pseudomonas*, *Acinetobacter*, *Staphylococcus*, *Enterococcus*)
 - z dodatkiem węgla aktywnego – dotyczy szczepów pozostałych gatunków
- b) **hodowle** należy pobrać wymazówką z podłoża stałego na płytce Petriego i umieścić w podłożu transportowym, np. podłożu Amies z węglem
- c) izolat do podłoża transportowego należy pobierać w taki sposób, aby pobrana hodowla była czysta

2. Oznakowywanie próbek

Wymazówkę z izolatem należy czytelnie podpisać numerem oryginalnym szczepu identycznym jak na formularzu zlecenia.

3. Formularz zlecenia badania referencyjnego

- a) do każdej próbki, należy dołączyć wypełnione zlecenie badania referencyjnego wykonywanego w KORLD
- b) na formularzu zlecenia należy zamieścić między innymi:
- dane teleadresowe laboratorium przesyłającego izolat
 - dane osoby upoważnionej do zlecenia badań referencyjnych i otrzymania wyniku badania
 - dane pacjenta
 - dane dotyczące izolatu
 - zaznaczyć cel badania referencyjnego
 - inne istotne informacje dotyczące izolatu i pacjenta (w przypadku dostępności takich danych)
- c) formularz zlecenia badania referencyjnego znajduje się na stronie internetowej KORLD (www.korld.edu.pl)
- d) szczegółowy opis poprawnego wypełniania zleceń badań referencyjnych wykonywanych w KORLD przedstawia instrukcja ZE/IT 5.8/009

4. Przechowywanie próbek przeznaczonych do badań referencyjnych w KORLD

Izolaty bakteryjne przeznaczone do badań referencyjnych przed wysłaniem do KORLD, należy przechowywać w następujący sposób:

- a) na płytkach Petriego:
- w lodówce, w temperaturze 2-8°C – dotyczy izolatów z gatunków niewymagających (pałeczki *Enterobacterales*, bakterie z rodzajów *Pseudomonas*, *Acinetobacter*, *Staphylococcus*, *Enterococcus*)
 - w temperaturze pokojowej - dotyczy izolatów z pozostałych gatunków
- b) w podłożu transportowym - izolaty należy przechowywać w temperaturze pokojowej, zgodnie z zaleceniem producenta podłoża

Po wysłaniu próbek do KORLD, płytki Petriego, z których je pobrano, należy zabezpieczyć w Laboratorium do czasu otrzymania raportu z badań referencyjnych. Izolaty bakteryjne należy przechowywać zgodnie z procedurami obowiązującymi w Laboratorium.

INSTRUKCJA Nr: ZE/IT 5.8/008 TYTUŁ: Zasady pobierania próbek do badań referencyjnych wykonywanych w KORLD	Nr egzemplarza: 1
	Wydanie: 1
	Strona: 3/ 3

Od dnia wysłania izolatu do KORLD, laboratorium przechowuje izolat, tak długo, aby w razie konieczności lub potrzeby, była możliwość ponownego przesłania go do KORLD:

- zleceniodawcy z Warszawy i okolic - przez okres do 5 dni
- pozostali zleceniodawcy – przez okres do 10 dni

W przypadku nieudanego ożywienia izolatu w KORLD, pracownik Ośrodka telefonicznie poinformuje Laboratorium zlecające, o konieczności ponownego przesłania izolatu.

5. Kryteria przyjęcia próbek do badań referencyjnych w KORLD

KORLD może nie podjąć czynności wykonania badań referencyjnych w przypadku próbek :

- o niemożliwej identyfikacji z powodu braku lub niewłaściwego oznakowania próbki
- zniszczonych podczas transportu (rozlanych, wyschniętych, uszkodzonych)
- nieprawidłowo transportowanych - czas transportu przekraczający 5 dni, zbyt wysoka lub zbyt niska temperatura transportu
- próbek pobranych na niewłaściwe podłoże transportowe
- bez skierowania na badanie
- nieprawidłowo pobranych ,tj. na suchej wymazówce
- przesyłanych na płytkach Petriego

UWAGA

KORLD nie wykonuje badań identyfikacji drobnoustrojów sprawiających trudności diagnostyczne w identyfikacji.

Odsyłacze:

1. Instrukcja operacyjna *techniczna* nr ZE/IM 5.8/009 „Wypełnianie zleceń badań referencyjnych wykonywanych w KORLD”

Załączniki:

1. *Lista szczepów przyjmowanych do badań referencyjnych w KORLD*
2. *Zlecenie badania referencyjnego w KORLD – wzór formularza*

KONIEC